

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 614/2021-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **InDevel, s. r. o.**, Jesenského 1089/11, Žilina, IČO 36 418 234, zastúpenej JUDr. Ivanom Glovniakom, advokátom, Daniela Dlabača 2748/28, Žilina, proti postupu Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 39/2014 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 39/2014 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Košice-okolie **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 39/2014 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **2 000 eur**, ktoré **j e** jej Okresný súd Košice-okolie **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Košice-okolie **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **589,12 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 12. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 39/2014. Sťažovateľka navrhuje prikázať okresnému súdu, aby konal bez zbytočných prietahov, priznať jej primerané finančné zadostučinenie v sume 5 000 eur a náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že žalobou z 28. januára 2014 sa [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalobkyňa“) domáhala proti sťažovateľke ako žalovanej v 1. rade, ako aj proti ostatným trom žalovaným určenia, že zmluva o pôžičke z 3. októbra 2012 a zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam z 3. októbra 2012 sú absolútne neplatné, zaplata sumy 10 000 eur a na základe návrhu zo 17. apríla 2014 aj určenia, že dobrovoľná dražba, ktorej predmetom boli dotknuté nehnuteľnosti, je absolútne neplatná.
3. Okresný súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 7 C 39/2014 z 28. novembra 2017, a to len vo veci určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby. Opravným uznesením z 26. januára 2018 okresný súd rozhodol aj o uplatnenom nároku na zaplata sumy 10 000 eur. Až na základe uznesenia Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Co 171/2018 z 24. mája 2019 rozhodol okresný súd dopĺňacím rozsudkom z 1. júla 2019 opakovane o zaplata sumy 10 000 eur, ako aj vo veci určenia neplatnosti oboch zmlúv. Vydanie meritórneho rozhodnutia o všetkých v žalobe uplatnených nárokoch tak trvalo okresnému súdu od 28. novembra 2017 do 1. júla 2019, čo sťažovateľka vníma ako zbytočné predlžovanie napadnutého konania.
4. Na základe odvolaní žalovaných krajský súd uznesením č. k. 1 Co 180/2019 z 26. novembra 2020 zrušil rozsudok okresného súdu v jeho vyhovujúcej časti a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Od rozhodnutia odvolacieho súdu okresný súd vo veci nenariadil pojednávanie. Okresný súd nerozhodol ani o trovách konania v časti zastaveného konania, hoci od čiastočného späťvzatia žaloby uplynuli už štyri roky.
5. Napadnuté súdne konanie nie je ani po 8 rokoch právoplatne skončené, čo sťažovateľka považuje za jednoznačné porušenie ňou označených práv.
6. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 614/2021-7 z 30. novembra 2021 ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

7. Okresný súd k ústavnej sťažnosti uviedol, že napadnuté konanie, ktorého predmetom je návrh na vydanie predbežného opatrenia, žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu a neplatnosti dražby, začalo 28. januára 2014 a vec bola pridelená sudkyňi [REDAKOVANÉ]. Zákonná sudkyňa predložila uvedený spis predsedníčke okresného súdu na rozhodnutie o nesúhlase so zápisom veci do oddelenia „7C“, keďže predmetom konania je nárok uplatnený zo spotrebiteľskej zmluvy. Predsedníčka súdu 30. januára 2014 udelila súhlas s pridelením veci do niektorého zo senátov vybavujúcich nápad „spotrebiteľských zmlúv“. Spis bol 31. januára 2014 pridelený na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi [REDAKOVANÉ].

8. Žalobkyňa 4. februára 2014 doručila súdu návrh na vydanie predbežného opatrenia s návrhom na pristúpenie ďalšieho účastníka do konania na strane žalovaného, spolu so zmenou žalobného návrhu jeho rozšírením, o ktorých súd rozhodol uznesením zo 6. marca 2014, proti ktorému podala žalobkyňa a pripustený účastník konania na strane žalovaného vo 4. rade odvolanie.

9. Spis bol 22. mája 2014 predložený odvolaciemu súdu na rozhodnutie a vrátený 24. júla 2014 spolu s rozhodnutím č. k. 5Co/582/2014 z 10. júna 2014, ktorým odmietol odvolanie žalovaného vo 4. rade a potvrdil uznesenie okresného súdu.

10. Spis bol 9. októbra 2014 pridelený sudcovi [REDAKOVANÉ], ktorý 10. marca 2016 nariadil termín pojednávania na 26. apríl 2016, ktorý bol odročený na 23. jún 2016 s tým, že žalovanému vo 4. rade bola uložená povinnosť zaujať stanovisko k predmetu konania.

11. Po doručení stanoviska k žalobe žalovaným vo 4. rade a ospravedlnení neúčasti na pojednávaní právny zástupcom žalobkyne a žalovaného vo 4. rade bolo pojednávanie (určené na 23. jún 2016) odročené na neurčito. Zároveň bol zisťovaný zdravotný stav právneho zástupcu žalobkyne.

12. Ďalšie pojednávanie vo veci okresný súd nariadil na 6. apríl 2017, ktoré bolo na základe žiadosti o odročenie pojednávania zo strany žalovaných v 1. a 2. rade odročené na neurčito. Ďalšie pojednávanie nariadené na 23. máj 2017 sa z dôvodu evakuácie budovy v dôsledku mimoriadnej udalosti (nahlásená bomba v objekte súdu) neuskutočnilo.

13. Nasledujúci termín pojednávania nariadený na 19. september 2017 bol na základe žiadosti žalovaného v 1. rade preročený na 12. október 2017. Uvedené pojednávanie bolo odročené na 28. november 2017 s tým, že žalovaný v 2. rade bude vyzvaný, aby doložil doklad o priebehu dražby.

14. Na pojednávaní konanom 28. novembra 2017 okresný súd vyhlásil rozsudok. Proti rozhodnutiu súdu podali žalovaní v 1., 3. a vo 4. rade odvolanie. Vzhľadom na zistenie, že vo výroku rozsudku sa nachádza chyba v písaní, vydal okresný súd 26. januára 2018 opravné uznesenie. Spis bol predložený odvolaciemu súdu 10. mája 2018 a vrátený 26. júna 2019 spolu s rozhodnutím č. k. 1 Co 171/2018 z 24. mája 2019, ktorým krajský súd vrátil vec súdu prvej inštancie na rozhodnutie o celom predmete sporu, čo okresný súd učinil doplnčacím rozsudkom z 1. júla 2019 a následne (15. augusta 2019) spis vrátil odvolaciemu súdu na rozhodnutie.

15. Opatrením predsedu súdu bol spis 28. októbra 2020 pridelený [REDAKOVANÉ]. V čase pridelenia tohto spisu sa spis nachádzal na odvolacom súde. Odvolací súd vo veci rozhodol uznesením z 26. novembra 2020 (doručeným súdu prvej inštancie 13. januára 2021) tak, že zrušil rozsudok v jeho vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania o určenie neplatnosti dražby a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Odvolaním nebol dotknutý dopĺňací rozsudok z 1. júla 2019, v ktorom bolo rozhodnuté o zastavení konania v časti neplatnosti zmluvy o pôžičke a neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a tiež v časti nároku na finančné zadostučinenie v sume 10 000 eur. Ostatné výroky rozsudku ostali nezmenené. Rozsudok v zastavenej časti spolu s trovami konania v tejto časti nadobudol právoplatnosť 6. augusta 2019.

16. Dňa 21. marca 2021 boli právnenému zástupcovi žalovaného vo 4. rade zaslané prípis a oznámenie s tým, že momentálna pandemická situácia neumožňuje súdu v danom spore uskutočniť pojednávanie. Súd v oznámení uviedol, že si je vedomý, že ide o reštančnú vec, avšak uskutočniť pojednávanie nie je možné jednak z dôvodu pandemickej situácie a tiež z dôvodu, že v tomto konaní vystupuje viacero strán sporu, konkrétne päť (žalobkyňa a štyria žalovaní), z toho traja majú právneho zástupcu, teda v pojednávacej miestnosti by sa mohlo v jednej chvíli ocitnúť spolu so sudcom až 9 ľudí, čo bolo aj vzhľadom na veľkosť pojednávacích miestností vylúčené. Akonáhle by to pandemická situácia dovolila a bolo by možné uskutočniť pojednávanie, súd nariadi termín pojednávania.

17. V zmysle pokynov odvolacieho súdu okresný súd uznesením z 29. júla 2021 vyzval žalobkyňu na odstránenie väd podania a súčasne ho zaslal žalovanému vo 4. rade na vedomie. Žalobkyňa podaním doručeným súdu 17. augusta 2021 reagovala na výzvu súdu, ktorú okresný súd zaslal ostatným stranám sporu na vyjadrenie. Ich podania následne zaslal žalobkyňi na vedomie spolu s výzvou, aby uviedla, či berie žalobu čiastočne späť proti žalovanému v 3. rade. Žalobkyňa v stanovenej lehote nereagovala, a preto ju súd 15. novembra 2021 urgoval. Dňa 1. decembra 2021 okresný súd nariadil termín pojednávania na 15. február 2022. O výške trov konania rozhodol súd uznesením zo 7. decembra 2021.

18. Okresný súd poukázal na situáciu v súvislosti so šírením choroby COVID-19, s vyhlásením núdzového stavu v období od 16. marca 2020 do 13. júna 2020, od 1. októbra 2020 do 14. mája 2021 a v období od 25. novembra 2021 dosiaľ, keď boli prijaté aj opatrenia upravujúce vykonávanie pojednávaní, hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí. Keďže napadnuté konanie prejednávajúci sudca vyhodnotil ako vec, ktorá kritérium nevyhnutnosti, resp. veci, ktorá neznesie odklad, nespĺňa a nejde ani o konanie podľa § 1 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 92/2021 Z. z. z 25. februára 2021, ktorou sa mení vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávaní, hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu, nebolo vo veci nariadené pojednávanie a nečinnosť súdu od vyhlásenia núdzového stavu dosiaľ nemožno posudzovať a vyhodnotiť ako nečinnosť súdu.

19. Na základe uvedených skutočností okresný súd zistil nečinnosť súdu, a to od októbra 2014, keď bol spis výnimkou pridelený [REDAKOVANÉ], do marca 2016, keď sudca nariadil termín pojednávania vo veci.

20. Zároveň okresný súd poukázal na okolnosť, že spis sp. zn. 7 C 39/2014 bol viackrát predložený odvolaciemu súdu na rozhodnutie, a to 22. mája 2014 a vrátený bol 24. júla 2014, 10. mája 2018 a vrátený bol 26. júna 2019, 15. augusta 2019 a vrátený bol 13. januára 2021, teda uvedené obdobia nemožno považovať v tomto konaní za priet'ah, pretože spis nemal zákonný sudca reálne k dispozícii, teda nečinnosť nemal ako reálne ovplyvniť.

21. Okresný súd tiež uviedol, že neeviduje sťažnosť sťažovateľky na priet'ahy v napadnutom konaní.

II.2. Replika sťažovateľky:

22. Sťažovateľka uviedla, že sa nestotožňuje s tvrdením okresného súdu, že až od októbra 2014 okresný súd nekonal, rovnako s tým, že od marca 2016 súd konal bez zbytočných priet'ahov. Sťažovateľka tiež poukázala na to, že okresný súd nekonal ani medzi pojednávaniami (od 23. júna 2016 do 6. apríla 2017). V roku 2017 okresný súd síce konal a rozhodol vo veci, avšak zbytočné priet'ahy v súdnom konaní boli spôsobené jeho nesprávnym postupom, pretože aj odvolací súd vyslovil, že okresný súd nemal vykonávať pojednávania, ale mal správne postupovať v zmysle § 129 ods. 1 až 4 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Pokiaľ súd vykonával úkony bez toho, aby bola žaloba úplná a zrozumiteľná, tak tieto úkony vykonával zbytočne, a tým spôsobil stav, že jeho postup musel byť korigovaný až rozhodnutím odvolacieho súdu z 26. novembra 2020. Vyhotovenie rozsudku v takej podobe, aby vôbec odvolací súd mohol vo veci rozhodnúť, trvalo podľa sťažovateľky neprimerane dlho, čo spôsobilo najmä to, že okresný súd svoje rozhodnutie riadne neodôvodnil a nerozhodol o celom predmete konania. Uvedené bolo dôvodom jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie, čo zbytočne predĺžilo napadnuté konanie. Vzhľadom na uvedené mal okresný súd možnosť ovplyvniť dĺžku konania aj počas toho, keď odvolací súd vo veci rozhodoval (s výnimkou predloženia veci odvolaciemu súdu v roku 2014).

23. Sťažovateľka tiež poukázala na skutočnosť, že krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

24. Sťažovateľka tiež uviedla, že do určitej miery konanie okresného súdu mohlo byť ovplyvnené pandemiou, ale je potrebné uviesť, že po rozhodnutí odvolacieho súdu mohol okresný súd vyzvať žalobkyňu na odstránenie väd podania a bez akýchkoľvek prekážok spojených s opatreniami na ochranu verejného zdravia konať bez zbytočných priet'ahov, čo sa týka písomných výziev. Taktiež je potrebné uviesť, že pandémia nebola od roku 2020 v stálej intenzite, ale medzi jednotlivými vlnami bolo možné prípadne vykonať aj pojednávanie. Sťažovateľka má pochybnosť o tom, že by práve pandémia bola dôvodom na nekonanie súdu, keďže pravdepodobne v dôsledku doručenej ústavnej sťažnosti okresný súd začal konať a rozhodol aj o výške trov konania v časti, kde bola žaloba vzatá späť uznesením zo 7. decembra 2021, a nariadil aj termín pojednávania na 15. február 2022, a to na vrchole vlny delta mutácie vírusu pri očakávanej vlne mutácie vírusu omikron.

25. Sťažovateľka potvrdzuje, že sa neobrátila so svojou sťažnosťou na predsedu súdu, pretože zastáva názor, že sťažnosť predsedovi súdu nie je efektívnym alebo účinným právnym prostriedkom, ktorým by sa dalo zabrániť porušovaniu jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Námietku nepodania sťažnosti predsedovi súdu považuje za nedôvodnú.

26. Vzhľadom na intenzitu a dĺžku trvania zbytočných prietáhov v tomto súdnom konaní a s poukazom na nezvratnosť oslabenia jej súvisiacich práv plynutím času (v prípade vyslovenia neplatnosti dražby) považuje sťažovateľka aj požadovanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za plne dôvodnú.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

27. Podstata námietok sťažovateľky v súvislosti s namietaným porušením označených práv je založená na jej tvrdení o nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré ani po 8 rokoch (ku dňu podania ústavnej sťažnosti) nie je právoplatne skončené. Predmetom napadnutého konania je určenie neplatnosti úkonov a neplatnosti dobrovoľnej dražby, ako aj nárok na finančné zadosťučinenie. Sťažovateľka v napadnutom konaní vystupuje v pozícii žalovanej v 1. rade.

28. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach, v ktorých sa namieta porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v zmysle ktorej je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04).

29. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

30. Vychádzajúc zo základných kritérií hodnotenia prejednávania veci v primeranej lehote, ústavný súd otázku existencie zbytočných prietáhov v konaní skúma vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu, a preto aj v prípade sťažovateľky preskúmal z hľadiska charakteru prejednávanej veci jej skutkovú a právnu zložitosť, povahu veci, ďalej správanie sťažovateľky v priebehu konania a postup krajského súdu, ktorý bol v danej veci odvolacím súdom.

31. Pokiaľ ide o kritérium právnej a skutkovej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že danú vec možno považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Z tohto pohľadu preto nemožno prijať záver, že by dĺžka napadnutého konania bola ovplyvnená skutkovou, resp. právnou zložitou veci.

32. Pokiaľ ide o povahu veci z hľadiska jej významu pre sťažovateľku, ústavný súd konštatuje, že nie je takou závažnou, aby si vyžadovala osobitný, resp. výnimočný prístup súdu z hľadiska rýchlosti jej rozhodovania.

33. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným prietáhom. Ústavný súd zo súdneho spisu okresného súdu nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by signalizovali nedostatočnú aktivitu či súčinnosť zo strany sťažovateľky. Na základe žiadosti sťažovateľky okresný súd odročil dve pojednávania, čo však neprispelo k predĺženiu napadnutého konania zásadným spôsobom.

34. Z predloženého spisu okresného súdu vyplýva, že konanie zažalo podaním žaloby 28. januára 2014 a dosiaľ nie je právoplatne rozhodnuté o všetkých nárokoch žalobkyne. Pri posudzovaní postupu okresného súdu ústavný súd identifikoval v priebehu napadnutého konania viaceré obdobia ničím neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, v dôsledku ktorých došlo k neprimeranému predĺženiu napadnutého konania. Okresný súd bol nečinný v období od 24. júla 2014, keď mu bol vrátený spis z krajského súdu po odvolacom konaní, do 24. apríla 2016, keď sa vo veci konalo prvé pojednávanie, čo predstavuje 22 mesiacov nečinnosti. Ďalej okresný súd nekonal bez toho, aby mu v tom bránila relevantná prekážka, počas ďalších desiatich mesiacov od 23. júna 2016, keď sa konalo pojednávanie (odročené z dôvodu neprítomnosti žalobkyne a žalovaného vo 4. rade), do pojednávania konaného 6. apríla 2017 (odročené z dôvodu neprítomnosti sťažovateľky a žalovaného v 2. rade). Okresný súd vo veci meritórne rozhodol rozsudkom z 28. novembra 2017, ktorý z dôvodu chyby v písaní vo výroku rozsudku opravil uznesením z 26. januára 2018.

35. Postup okresného súdu v napadnutom konaní sa vyznačuje predovšetkým neefektivitou a nesústredenosťou. Spis okresného súdu predložený 10. mája 2018 krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 28. novembra 2017 bol krajským súdom vrátený uznesením č. k. 1 Co 171/2018 z 24. mája 2019 ako predčasne predložený, pretože okresný súd nerozhodol o celom predmete sporu, teda o určení neplatnosti zmluvy o pôžičke a zmluvy o zriadení záložného práva, ako aj o späťvzatí žaloby v tejto časti. Okresný súd predmetný nedostatok odstránil vydaním dopĺňacieho rozsudku z 1. júla 2019. Krajskému súdu bol opätovne predložený spis na rozhodnutie o odvolaní 15. augusta 2019 a vrátený 13. januára 2021 spolu s uznesením krajského súdu č. k. 1 Co 180/2019 z 26. novembra 2020, ktorým bol rozsudok okresného súdu zrušený v jeho vyhovujúcom výroku o určení neplatnosti dražby a trovách konania pre jeho nedostatočné odôvodnenie, ktoré spôsobilo nepreskúmateľnosť a znemožnilo vecné preskúmanie rozhodnutia. Krajský súd okresnému súdu vytkol, že nepostupoval v súlade s § 129 ods. 1 až 4 CSP, keď neodstránil nedostatky žaloby týkajúce sa návrhu na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Na základe týchto záverov okresný súd až 29. júla 2021 (po viac ako siedmich rokoch o začatia konania) vyzval žalobkyňu na odstránenie väd podania. Uvedeným nesprávnym a nesústredeným postupom okresný súd spôsobil podstatné predĺženie napadnutého konania a vec nadobudla charakter veci reštančnej.

36. K argumentácii okresného súdu, podľa ktorej plynulosť napadnutého konania bola ovplyvnená aj v dôsledku prijímaných opatrení na zamedzenie šírenia ochorenia COVID-19, dáva ústavný súd do pozornosti, že, samozrejme, prihliada na túto objektívnu skutočnosť (uvedené ústavný súd zohľadnil aj vo svojich niektorých predchádzajúcich rozhodnutiach, napr. vo veciach pod sp. zn. I. ÚS 504/2020, I. ÚS 550/2020, I. ÚS 42/2020 či I. ÚS 109/2021, pozn.) a rovnako tak vníma aj prijaté právne opatrenia vrátane zákona č. 62/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony v znení neskorších predpisov, ako aj prijatej vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávaní, hlavných pojednávaní a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu v znení neskorších predpisov. Uvedenú skutočnosť ústavný súd reflektuje a zohľadnil ju pri priznaní finančného zadosťučinenia.

37. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jej práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

38. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

39. Ústavný súd v nadväznosti na svoje zistenia prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných prieťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

40. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

41. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

42. Sťažovateľka sa v ústavnej sťažnosti domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 5 000 eur, čo odôvodňuje nečinnosťou, resp. nesprávnou činnosťou okresného súdu.

43. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Pri určení výšky primeraného zadosťučinenia ústavný súd zohľadnil svoju stabilnú judikatúru (napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 109/2020, IV. ÚS 287/2020, IV. ÚS 313/2020), predmet konania, celkovú dĺžku konania, postup okresného súdu a dospel vzhľadom na uvedené k záveru, že primerané finančné zadosťučinenie v tejto veci predstavuje sumu 2 000 eur (bod 3 výroku nálezu). V prevyšujúcej časti návrhu nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

V.

Trovy konania

44. Ústavný súd priznal sťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3, § 13 ods. 2). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je vo výške 181,18 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške 10,87 eur, základná sadzba za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 je vo výške 193,50 eur a hodnota režijného paušálu je vo výške

11,63 eur. Sťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za tri úkony právnej služby, z toho dva úkony uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu) a jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2022 (vyjadrenie k stanovisku okresného súdu) v celkovej výške 589,12 eur (bod 4 výroku nálezu).

45. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu